

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів і молодих вчених СумДУ

ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ

Матеріали
ІХ студентської конференції
(Суми, 25 лютого 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Солодова Є.Д., *студент*; СумДУ, гр. ПЕ-71/1у

Проблематика економічного становища України: хронічний дефіцит Державного бюджету, неефективне адміністрування податків та зборів, а також нераціональні видатки – передбачає пошук нових інструментів для вирішення сьогоденних питань, зокрема пошук фінансових ресурсів та методів їх збагачення. Одним із рішень щодо покращення соціально–економічного розвитку країни стала реалізація євроінтеграційного курсу з децентралізації влади – найуспішнішої реформи для залучення потужного каталізатора розвитку місцевих фінансів.

Першими головними чинниками розвитку місцевих фінансів стали закони про внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексів України, які передбачали передачу органам місцевого самоврядування додаткових бюджетних повноважень і закріплення стабільних джерел доходів для їх функціонування, зокрема поява нововведеного акцизного податку з реалізації роздрібної торгівлі, перехід деяких Доходів Державного бюджету на місцеву бюджетну базу: плата за надання адміністративних послуг, державне мито – та збільшення частки податку на прибуток підприємств і екологічного податку. Основними пріоритетами запроваджених перетворень стали розширені права органів місцевого самоврядування та самостійність у прийнятті рішень, надання повного контролю щодо постачання своїх бюджетів і можливість здійснення деяких фіскальних дій, наприклад надання права самостійного визначення ставок податків та встановлення пільг з їх сплати. Тому завдяки вищесказаним змінам за три роки ресурси місцевих бюджетів збільшилися на 78 млрд грн: з 68,6 млрд у 2014 до 146, 6 млрд грн у 2016 році, а їх частка у Зведеному бюджеті України постійно зростає і на кінець 2017 року наблизилася до 50% (у 2015 45,6%).

Показником ефективності політики стало зрушення у структурі видатків місцевих бюджетів: зросла кількість коштів на рішення питань місцевого значення та на бюджет розвитку – на одну особу в 1,5 разів більше у порівнянні з іншими роками, це дало змогу

виконати регіональні програми та проекти різного спрямування: інфраструктурні, культурні, туристичні, соціальні і т.д. Тому стали зникати поширені раніше проєкти, що зумовило появи надії на стабільний соціально-економічний розвиток регіонів.

Одним із необхідних заходів реформи стало збільшення інвестицій місцевих бюджетів у Державний фонд регіонального розвитку для реалізації проєктів щодо об'єднання територіальних громад та появи інфраструктури індустріальних та інноваційних парків. Зокрема, перевага була в актуальності та важливості сприяння піднесенню та утворенню громад. Як свідчить європейський досвід, зацікавленість окремих територіальних об'єднань у розвитку – вірний вихід країни з економічної кризи, бо коли всі територіальні громади будуть хотіти створювати нові робочі місця, залучати інвестиції, впроваджувати результативні реформи та зменшувати свої витрати, Україна зможе почати новий етап в національній економіці. Станом на 2017 рік було виділено 3,5 млрд. грн з ДФРР, які були майже повністю використані місцевим самоврядуванням для створення належного життєвого середовища, шляхом фінансування об'єднаних громад та перспективних проєктів.

Також важливими заходами децентралізації стали субвенції з Державного бюджету України: загалом 105 об'єднаних територіальних громад отримало фінансування з цього бюджету у 2015 році, 207 у 2016 році та 366 у 2017 році. Завдяки цим трансфертам, фінансувалися найголовніші видатки функціональної класифікації: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист, що зумовило підвищення соціального рівня населення та удосконалення міжбюджетних відносин.

Отже, подальша реалізація децентралізованої реформи сприятиме консолідації економіки, соціально-економічному розвитку України та покращенню становища місцевих фінансів, стимулюючи органи місцевої влади поповнювати бюджети для стратегічного використання.

1. «Збірник моніторингу проведення децентралізованої реформи»: Прес-центр ініціативи «Децентралізація».
2. Наказ МФУ № 1175 «Про внесення змін до бюджетної класифікації».

Керівник: Касьяненко Т. В., *доцент*